

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
37

RYNEK OWOCÓW I WARZYSW

stan i perspektywy

ISSN 1231-2584

ANALIZY
RYNKOWE

LISTOPAD 2010

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne – *T. Chrościcki*
- II. Owoce
 1. Rynek w UE – *B. Nosecka, J. Mierwiński*
 2. Rynek w Polsce
 - 2.1 Produkcja – *J. Świetlik*
 - 2.2 Przetwórstwo – *B. Nosecka, I. Szczepaniak*
 - 2.3 Handel zagraniczny – *B. Nosecka*
 - 2.4 Popyt – *I. Strojewska*
- III. Warzywa
 1. Rynek w UE – *B. Nosecka, J. Mierwiński*
 2. Rynek w Polsce
 - 2.1 Produkcja – *T. Smoleński, G. Stępka*
 - 2.2 Przetwórstwo – *B. Nosecka*
 - 2.3 Handel zagraniczny – *A. Bugała*
 - 2.4 Popyt – *I. Strojewska*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – dr Bożena Nosecka, tel.: (22) 505-45-53

AUTORZY:

dr Bożena Nosecka

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (22) 505-45-53

mgr Anna Bugała

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (22) 505-44-40

mgr inż. Janusz Mierwiński

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (22) 505-44-78

mgr inż. Tomasz Smoleński

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (22) 505-44-33

mgr inż. Grażyna Stępka

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (22) 505-44-33

mgr inż. Irena Strojewska

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (22) 505-45-28

dr Iwona Szczepaniak

- Zakład Ekonomiki Przemysłu Spożywczego IERiGŻ-PIB •
Tel.: (22) 505-46-58

mgr inż. Jan Świetlik

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (22) 505-44-70

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 23.11.2010 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Bogumiła Kasperowicz, Jan Małkowski, Jadwiga Seremak-Bulge, Iwona Szczepaniak,
Stanisław Stańko (wiceprzewodniczący), Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w czerwcu 2011 r.

W 2010 r. zbiory owoców w Polsce były o 25% niższe niż w roku poprzednim i wyniosły 2,7 mln ton. Zbiory owoców z drzew obniżyły się o 29% (w tym jabłek o 30%), a owoców jagodowych o 3%. Wyższe niż w 2009 r., były jedynie zbiory malin i aronii. Produkcja warzyw gruntowych obniżyła się o 13% do 4,2 mln ton. Niższe były zbiory wszystkich gatunków warzyw, a najbardziej spadła produkcja: cebuli, kapusty, marchwi i kalafiorów. Znacznie mniejsze, niż w 2009 r. były również zbiory niemal wszystkich gatunków owoców i warzyw w UE. Spadek produkcji w Polsce i w Europie był wynikiem bardzo niekorzystnych dla upraw ogrodniczych warunków atmosferycznych w całym okresie ich wegetacji.

Mniejsza podaż surowca spowoduje obniżenie produkcji niemal wszystkich przetworów owocowych i warzywnych w 2010/11 r., w porównaniu z sezonem poprzednim. Najbardziej spadnie produkcja zagęszczonych soków owocowych (głównie koncentratu soku jabłkowego i wiśniowego) oraz mrożonych owoców i warzyw. W grupie mrożonek najbardziej zmniejszy się produkcja mrożonych wiśni, kalafiorów i cebuli. Wyższa niż w 2009/10 r. będzie jedynie produkcja marynowanych i kiszonych ogórków. Łączna produkcja przetworów owocowych obniży się o 18-19% do 680-690 tys. ton i będzie to poziom niewiele wyższy do notowanego na początku obecnej dekady. Produkcja przetworów warzywnych spadnie o niemal 10% do 940-950 tys. ton. W sezonie 2010/11, głównie w wyniku wzrostu cen surowców (soków zagęszczonych), łączna produkcja soków pitnych, nektarów i napojów owocowych i warzywnych będzie niższa niż w sezonie poprzednim o ok. 5% i wyniesie 1,5 mln ton.

Mniejszy niż w 2009/10 r. będzie eksport niemal wszystkich owoców, warzyw oraz ich przetworów (poza ogórkami i ich przetworami). Łączny eksport świeżych owoców i warzyw obniży się z 1360 do 930 tys. ton, a decydujące będzie zmniejszenie eksportu jabłek i cebuli. Eksport przetworów owocowych i warzywnych zmniejszy się ze 1190 do 970 tys.

ton. Eksport zagęszczonych soków owocowych oraz mrożonek owocowych i warzywnych obniży się odpowiednio o ponad 35% i 10% i wyniesie 150-155 i 520 tys. ton. Spadek eksportu większości owoców i warzyw świeżych będzie mniejszy od obniżenia zbiorów z powodu konkurencji rynku wewnętrznego. Eksport przetworów (głównie soków zagęszczonych i mrożonek) obniży się proporcjonalnie do spadku produkcji.

Zmniejszenie produkcji w Polsce i większe zapotrzebowanie na rynkach zagranicznych spowoduje wzrost cen eksportowych większości owoców, warzyw i ich przetworów. Najbardziej, w stosunku do niskich w sezonie 2009/10, zwiększą się ceny eksportowe zagęszczonego soku jabłkowego (ponad dwukrotnie), koncentratu soku wiśniowego i mrożonych wiśni (trzykrotnie). O ponad 50% wyższe były ceny w eksporcie wiśni, czereśni, śliwek i gruszek. W takiej samej skali wzrosną w sezonie 2010/11 w relacji do sezonu poprzedniego ceny mrożonych truskawek, mrożonych kalafiorów, brokułów i mrożonej cebuli. Nie zmieniły się jedynie znacząco ceny w eksporcie porzeczek czarnych, a obniżyły się ceny ogórków. W wyniku wzrostu cen wpływy z eksportu przetworów owocowych będą w 2010/11 r. wyższe niż w 2009/10 r. (decydujący będzie wzrost wartości eksportu zagęszczonego soku jabłkowego i mrożonych owoców). Nie zmieni się wartość eksportu przetworów warzywnych, a wpływy z eksportu owoców i warzyw świeżych spadną znacznie mniej niż wolumen sprzedaży. Łączne wpływy z eksportu owoców, warzyw i ich przetworów zwiększą się o 3% do 1,55 mld euro, a łączne z pieczarkami i ich przetworami o 4% do 1,8 mld euro. Udział wszystkich tych produktów w wartości eksportu rolnospożywczego wyniesie 16%, wobec 13% w 2009/10 r.

Mniejsza produkcja w kraju spowoduje zwiększenie importu większości owoców i warzyw strefy umiarkowanej oraz ich przetworów, a najbardziej wzrośnie przywóz jabłek, gruszek, cebuli, warzyw kapustnych i korzeniowych oraz zagęszczonego soku jabłkowego. W wy-

niku wzrostu cen importowych zmniejszy się natomiast przywóz pomidorów i przetworów pomidorowych (głównie koncentratu pomidorowego), a także większości owoców i warzyw innych stref klimatycznych oraz ich przetworów, a głównie: winogron, arbuźów, owoców kiwi, brzoskwiń, nektaryn, zagęszczonych soków z owoców południowych, puszkowanych brzoskwiń i konserwowej kukurydzy. Łączna wartość importu owoców, warzyw i ich przetworów wzrośnie w sezonie 2010/11, w porównaniu z sezonem poprzednim o 6% do 1,58 mld euro. Saldo obrotów handlu zagranicznego całą tą grupą towarową może być ujemne na poziomie 20-30 mln euro, wobec dodatniego salda w wysokości 17 mln euro w 2009/10 r. (uwzględniając pieczarki i ich przetwory dodatnie saldo obrotów obniży się z 262 do 247-250 mln euro). Dodatkowo saldo obrotów owocami i ich przetworami zwiększy się z 16 do 25 mln euro, a produktami warzywnictwa (bez pieczarek) może być po raz pierwszy ujemne na poziomie ok. 50 mln euro. W sezonie 2009/10 eksport przekraczał import tych produktów zaledwie o 1 mln euro. Saldo obrotów produktami warzywnictwa systematycznie pogarsza się po akcesji Polski do UE.

Ceny skupu większości owoców były w 2010 r. wyższe niż w roku poprzednim. Wzrost cen owoców deserowych spowodowany był niższymi zbiorami w kraju, a owoców kierowanych do przetwórstwa – wzrostem cen eksportowych wytwarzanych z nich przetworów (głównie soków zagęszczonych i mrożonek). Najbardziej (czterokrotnie) zwiększyły się ceny skupu jabłek wykorzystywanych w produkcji koncentratu soku jabłkowego i wiśni do tłoczenia i mrożenia. Jabłka deserowe w sezonie 2010/11 podróżują w skupie ponad dwukrotnie. Jedynie ceny skupu porzeczek czarnych, agrestu i malin nie odbiegały od poziomu z 2009 r. Wyższe po tegorocznych zbiorach były ceny skupu niemal wszystkich warzyw, a najbardziej wzrosły ceny kapusty, cebuli i kalafiorów. Niższe były jedynie ceny skupu ogórków gruntowych. Wzrosły ceny uprawianych pod osłonami pomidorów

i ogórków. W 2010 r. opłacalna była produkcja niemal wszystkich owoców i warzyw.

Relacje cen zbytu i kosztów surowca w produkcji większości przetworów owocowych i warzywnych będą w 2010/11 r. nieznacznie niższe, niż w sezonie poprzednim. Wyniki finansowe branży owocowo-wa-

rzywnej mogą być niewiele gorsze od bardzo dobrych w sezonie poprzednim.

Średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów w 2010/11 r. będą wyższe niż w sezonie 2009/10, a decydujący będzie wzrost cen jabłek. Wyższe będą też ceny większości owoców południowych i owocowych

przetworów. Przeciętne ceny warzyw i ich przetworów wzrosną bardziej niż ceny owoców i ich przetworów. Wzrost cen produktów ogrodniczych i ich przetworów będzie znacznie większy niż całej żywności. Spożycie owoców i ich przetworów obniży się o ok. 5% do 43 kg na osobę, a konsumpcja warzyw i ich przetworów spadnie z 60 do 57 kg na osobę.

SUMMARY

The 2010 fruit crops in Poland were by 25% lower than in the previous year, reaching 2,7 million tonnes. Tree fruit crops were lower by 29% (apples by 30%), and berry fruits by 3%. Only raspberry and chokeberry crops were higher than in 2009. Production of field vegetables fell by 13% to 4.2 million tonnes. Harvests of almost all species of vegetables were smaller, however fall of the production of onions, cabbages, carrots and cauliflowers was the largest one. Also harvests of almost all species of fruits and vegetables in the European Union were significantly lower than in 2009. Decrease of the production in Poland and Europe was a result of the unfavourable weather conditions for the crop husbandry during the whole growing season.

A smaller supply of the raw material will result in a smaller production of almost all vegetable and fruit preserves in 2010/11 as compared to the previous season. Production of fruit juice concentrates (apple and sour cherry ones in the first place), as well as frozen fruits and vegetables, will drop most. As far as the frozen products is concerned, fall in the production of frozen sour cherries, cauliflowers and onions will be the largest. Only production of marinated and pickled cucumbers will be higher than in 2009/10. Production of fruit preserves will fall by 18-19% in total, to 680-690 thousand tonnes, and this level will not be significantly higher than the one recorded at the beginning of the present decade. Production of vegetable preserves will fall almost by 10%, to 940-950 thousand tonnes. In 2010/11 season, the total produc-

tion of juices, nectars, as well as fruit and vegetable drinks, will fall by some 5% as compared to the previous season, reaching the level of 1.5 million tonnes, mostly due to the increase of prices for the raw materials (juice concentrates).

Exports of nearly all fruits, vegetables and their preserves (except for cucumbers and their preserves) will be smaller than in 2009/10 season. The total exports of fresh fruits and vegetables will fall from 1360 to 930 thousand tonnes. Drop in the exports of apples and onions will be a decisive factor here. Exports of vegetable and fruit preserves will fall from 1190 to 970 thousand tonnes. Exports of juice concentrates and frozen fruits and vegetables will fall by more than 35% and 10%, reaching 150-155 and 520 thousand tonnes, respectively. Drop in the exports of the majority of fresh fruits and vegetables will be lower than the crop fall due to the competition of the internal market. Exports of preserves (mostly juice concentrates and frozen products) will be reduced proportionally to the drop in the production.

The production decrease in Poland and a higher demand on foreign markets will result in the rise of export prices for majority of fruits, vegetables and their preserves. The highest, as compared to the low 2009/2010 season, jump in the export prices will take place in the case of the apple juice concentrate (twofold increase), sour cherry juice concentrate and frozen sour cherries (threefold increase). Export prices for the sour cherries, cherries, plums and pears were over 50% higher. In 2010/2011, prices for frozen strawberries, frozen cauliflo-

wers, broccoli and frozen onions will grow on the same scale as compared to the previous season. Only export prices for blackcurrant did not change significantly, while prices for cucumbers dropped. Due to the growth of prices, value of the exports of the fruit preserves in 2010/2011 will be higher than in 2009/10 (growth of the value of exports of the apple juice concentrate and frozen fruits will be a decisive factor). Value of the exports of vegetable preserves will not change, while drop of proceeds from the exports of fresh fruits and vegetables will be significantly less than drop of the sales volume. Total value of the exports of fruits, vegetables and their preserves will grow by 3% to 1.55 billion euros, and by 4% to 1.8 billion euros including mushrooms and their preserves. Share of all these products in the food and agricultural exports value will amount to 16% as compared to 13% in 2009/10 season.

Lower domestic production will result in an increased imports of majority of the fruit and vegetable species growing in the moderate climate zone and their preserves. Imports of apples, pears, onions, plants of the cabbage family and root vegetables, as well as apple juice concentrate will grow most. As a result of the rise in import prices, importation of tomatoes and tomato preserves (mostly tomato concentrate) will fall. The same applies to the majority of fruits and vegetables from other climate zones, as well as their preserves, in particular: grapes, watermelons, kiwis, peaches, nectarines, juice concentrates of southern fruits, canned peaches and tinned corn. The total value of the imports of fruits, vegetables and their preserves will grow

in 2010/2011 season by 6% as compared to the previous season, reaching the level of 1.58 billion euros. The balance of foreign trade in the whole commodity group may reach negative value of 20-30 million euros as compared to the positive balance of 17 million euros in 2009/2010 season (the positive balance will drop from 262 to 247-250 million euros if mushrooms and their preserves are included). The positive balance of trade in fruits and their preserves will grow from 16 to 25 million euros, while the balance of trade in vegetable products (mushrooms excluded) may be for the first time negative, reaching the level of some 50 million euros. Exports of the said products in the 2009/10 season exceeded their imports by only 1 million euros. The balance of trade in the vegetable products has been systematically worsening since the Poland's accession to the European Union.

Purchase prices for the majority of fruits in 2010 were higher than in the previous year. Growth of

prices for dessert fruits resulted from smaller domestic crops, while growth of prices for fruits intended for the processing industry was a result of the growth of export prices for their preserves (mostly juice concentrates and frozen products). Purchase prices for apples used for the production of the apple juice concentrate, as well as prices for sour cherries intended for freezing and pressing went up most (four times). Purchase prices for dessert apples in the 2010/2011 season will grow more than two times. Only purchase prices for blackcurrants, gooseberries and raspberries did not differ from the 2009 level. Prices for almost all species of vegetables were higher after this year's harvests, and prices for cabbages, onions and cauliflowers grew most. Only purchase prices for pickling cucumbers were lower. Prices for tomatoes and cucumbers growing under shelters went up. In 2010, production of almost all species of fruits and vegetables was profitable.

Relationships between the selling prices and costs of the raw materials in the production of majority of fruit and vegetable preserves will be slightly lower in 2010/2011 season as compared to the previous season. Financial outcomes of the fruit and vegetable industry may be just a little bit worse than the very good results of the previous season.

Average retail prices for fruits and their preserves in 2010/2011 season will be higher than in 2009/2010 one. Growth of the apple prices will be a decisive factor in this case. Also prices for most southern fruits and preserves will be higher. Average prices for vegetables and their preserves will grow more than prices for fruits and their preserves. Growth of the crop husbandry products and their preserves will be higher than the growth of prices for food as a whole. Consumption of fruits and their preserves will fall by some 5%, to 43 kg per capita, while consumption of vegetables and their preserves will fall from 60 to 57 kg per capita.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukazać się:

1. Popyt na żywność (12) • marzec 2011,
2. Rynek środków produkcji dla rolnictwa (38) • marzec 2011,
3. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (33) • marzec 2011,
4. Rynek pasz (29) • kwiecień 2011,
5. Rynek mleka (40) • kwiecień 2011,
6. Rynek ryb (15) • kwiecień 2011,
7. Rynek zbóż (40) • maj 2011,
8. Rynek mięsa (40) • maj 2011,
9. Rynek drobiu i jaj (39) • maj 2011,
10. Rynek rzepaku (39) • czerwiec 2011,
11. Rynek owoców i warzyw (38) • czerwiec 2011,
12. Rynek cukru (38) • czerwiec 2011,
13. Rynek pasz (30) • wrzesień 2011,
14. Rynek mięsa (41) • wrzesień 2011.

SZYBKO! TANIO! PROFESJONALNIE!

Proponujemy Państwu:

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Usługi drukarskie:

- czasopisma
- książki
- ulotki
- katalogi
- albumy
- wizytówki
- materiały szkoleniowe
- materiały konferencyjne
- druki samokopiujące etc.

Usługi introligatorskie:

- oprawa spiralna
- oprawa zeszytowa
- oprawa bezszwowa
- foldery/broszury
- inne usługi

Nasze usługi wykonujemy bazując na najlepszej dostępnej technologii. Począwszy od formy przesłania wszystkich materiałów drogą elektroniczną (FTP), poprzez obróbkę DTP, druk cyfrowy na OCE VarioPrint 2100 oraz OCE CS 250, kończąc na mnogości usług introligatorskich.

Próby wydruku na różnych gatunkach papierów i folii dostępne są w Dziale Wydawnictw Instytutu, ul. Świętokrzyska 20.

Ceny na zamówienia obliczane są na podstawie kalkulacji wstępnej. Jeśli mają Państwo pytania dotyczące naszych usług, bądź cen, prosimy o kontakt.

Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB:

tel. (022) 50 54 520

(022) 50 54 685

fax (022) 50 54 636

e-mail: dw@ierigz.waw.pl

slipski@ierigz.waw.pl

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2010 roku wynosi 40 zł.

Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (22) 505-46-85, faks: (22) 505-46-36
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>